

КОНЦЕПЦИЯ ЗА ИНТЕГРИРАНА ЗДРАВНА ГРИЖА ЗА ДЕЦА

Резюме

Една от целите на реализирането на Интегрирани инвестиции е постигането на интегритет на средствата от ЕС на всички нива, в рамките на определена територия в на определена концепция и чрез комбинация от интегрирани и надграждащи мерки и действия, целта на разработваната концепция е постигане на тези приоритети, обединени около темата „детско здравеопазване“.

В Концепцията за интегрирана териториална инвестиция „Развитие на нов модел на интегрирана здравна грижа за деца в Югоизточен регион“, която предстои да бъде представена в рамките на процедурата BG16FFPR003-2.001 - КОНЦЕПЦИИ ЗА ИТИ по програма Развитие на регионите 2021 – 2027 г. са включени 18 общини от четирите области на Югоизточния регион – Бургас, Сливен, Ямбол и Стара Загора, с водещ партньор Община Бургас, което представлява 51% от всички 33 общини, включени в 4-те области.

Понастоящем всички общини в областите от този регион представляват 15% (1 010 263 души – НСИ, Национално преброяване 2021 г. <https://www.nsi.bg/bg/content/2975/население-по-области-общини-местоживееене-и-пол>) от общото население на България. В общините-партньори по проекта живеят **85% от гражданите на региона**, което на практика означава че по-голяма част от населението в него ще бъдат повлияни директно от дейностите, предвидени в Концепцията, а останалите **15% ще имат достъп до резултатите от неговата реализация.**

За да задоволят здравните потребности на гражданите в Югоизточния регион работят значителен брой лечебни заведения (ЛЗ) за болнична и извънболнична помощ. Сравненията с данните на национално ниво показват сериозни пропуски в предлаганите медицински услуги, тъй като по-голямата част от лечебните заведения - 78.5 % са категоризирани като ЛЗ от първо и второ ниво и не предлагат специализирани медицинска помощ, не извършват сложни процедури – т. е. не предоставят качествени и комплексни здравни грижи, вкл. и за децата. Освен липса на здравни услуги от по-високо ниво, включително и високоспециализирани, регионът като цяло разполага **със значително по-малък абсолютен брой педиатрични легла от средното за страната, ниво.** Средният брой деца на едно педиатрично болнично легло е 410 в Югоизточния регион в сравнение с 348 в страната.

Независимо от големия брой болници понастоящем в страната има три болници със специализирани педиатрични услуги - една в София, една в Плевен и една във Варна. **В Югоизточния регион подобна специализирана структура липсва – налични са единствено детски отделения към Многопрофилни болници или практики в извънболничната помощ.**

Към тези чисто регионални особености следва да се прибавят и основни слабости на здравната система, които се отразяват цялостно върху здравеопазването на регионално и национално ниво от една страна и до здравния статус на гражданите – от друга:

- Териториална диспропорция в разпределението на лечебните заведения за извънболнична и болнична помощ;
- Липса на специализирана медицинска грижа за деца и ученици;
- Недостатъчен обем и финансиране на профилактичната дейност;
- Затруднен достъп до качествени здравни услуги в отдалечени и труднодостъпни населени места;
- Неефективна координация между отделните структурни звена в системата;
- Неравномерно подсигуряване със средства за обновяване и поддържане на материалнотехническата база и съвременна медицинска апаратура и техника.

Липсата на стабилни и ясни връзки между извънболничната и болничната помощ, както и на постоянни и устойчиви мерки за профилактика и превенция са две от най-съществените предизвикателства, които стоят пред системата на здравеопазването на национално и на регионално ниво. Заедно с това неравномерното разпределение на здравна инфраструктура, недостигът на капацитет за задоволяване на базови медицински потребности в малките населени места поставят изключителни трудности особено в сферата на педиатрията.

Реализирането на предвидените в Концепцията мерки цели именно преодоляването на тези дефицити в системата и възстановяването на всички нива на комуникация и взаимодействие – хоризонтално и вертикално – между всички участници в процеса на предоставяне на здравна грижа от една страна и между тях и пациентите – от друга.

Предвидените в проекта на Концепция дейности са насочени към пълния набор от здравни услуги, които се ползват от децата, насочени към:

- Превенция и профилактика на ключови за детската възраст заболявания;
- Модернизирането и развитието на лечебните заведения и практики в посока профилактика и ранна диагностика и лечение на различни заболявания, както и прилежащата или довеждаща инфраструктура, свързана с осигуряването им и т. н.
- Конкретни политики в подкрепа на осигуряване на човешките ресурси в здравеопазването чрез осигуряване на добри условия за живот и работа, както и за продължаващо обучение и специализация, за повишаване на знанията и уменията на медицинските специалисти от различни специалности и на всички нива.

Интегрираният подход в реализирането на тези концепции дава възможност за използване възможностите не само на Програма Развитие на регионите, но и на останалите Програми – напр. Образование или Развитие на човешките ресурси, което позволява да бъдат постигнати в пълнота основните цели на подобни интегрирани инвестиции на територията на няколко общини с цел реализиране на мерки в няколко групи дейности:

1. Общи мерки за цялостно подобряване на здравния статус на децата и младежите в Югоизточния регион

- **изграждане на Център за профилактика и промоция на здравето на ниво регион** и реализиране на Програми за профилактика на значими детски заболявания – напр. затлъстяване, диабет, очни заболявания и т. н. и за здравно образование сред децата.
- **изграждане на Център за координация и здравни консултации** - услуга, която ще се предлага за всички участници в проекта.

- **Използване възможностите на телемедицината** за осигуряване на достъп до качествена здравна грижа и консултация със специалисти от Детската болница и от други лечебни заведения.
2. **По-добра детска грижа в извънболничната помощ** – предвидени са различни мерки в различните общини:
- **Създаване на кабинети „Здраве и спорт“** в училища и детски градини
  - **Оптимизиране на структурата и дейността на съществуващи медицински практики (в Медицински центрове и/или ДКЦ) в отделни общини;**
3. **Специализирана комплексна детска болнична грижа**
- **Укрепване капацитета на съществуваща болнична мрежа чрез инвестиции във възможностите за диагностика и профилактика;**
  - **Изграждане на Многопрофилна болница за активно лечение на детски болести в Бургас** с цел осигуряване на модерна специализирана медицинска инфраструктура и апаратура за болнична помощ.
4. **Укрепване и развитие на човешките ресурси в системата на здравеопазването на местно ниво**
- **Инвестиции в медицинското образование и професионалното обучение**
  - **Инвестиции в следдипломното обучение в системата на здравеопазването –**
5. **Развитие на електронното здравеопазването в Региона:**
- **Създаване на обща електронна платформа за обмен на здравна информация между здравните заведения;**
  - **Разработване и внедряване на Регионална информационна система за превенция и профилактика;**
  - **Прилагане на възможностите на телемедицина.**

Реализирането на така описаните мерки и политики в значителна степен ще подпомогне развитието на системата на педиатричните здравни грижи в Югоизточния регион, ще повиши достъпа до специализирана медицинска помощ за деца, ще намали и оптимизира разходите в системата и като цяло ще повиши удовлетвореността на гражданите от качеството на здравеопазването. Както се вижда от структурата им, те са взаимосвързани, като надграждат постигнатите до момента резултати.

Обхванати са всички сфери от системата на здравеопазване с основен акцент върху превенцията и профилактиката на основните заболявания при децата.